

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 91g/2016

privind excepția de neconstituționalitate
a articolelor 161 și 162 din Codul de executare
(*repunerea în termenul de contestare a actelor
executorului judecătoresc*)

CHIȘINĂU

6 septembrie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 28 iulie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 septembrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolelor 161 alin. (1) și 162 alin. (2) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004, ridicată de Vasile Șeremet în dosarul nr. 25-191/15, pendinte la Judecătoria Cahul.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 28 iulie 2016 de către judecătorul Inga Gorelco din cadrul Judecătoriei Cahul, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele cauzei

3. În procedura judecătoriei Cahul se află cererea depusă de către Vasile Șeremet privind contestarea actelor de executare referitoare la încasarea cheltuielilor de executare întocmite de executorul judecătoresc D.V.

4. Vasile Șeremet a fost numit în calitate de administrator al procedurii de insolvență a S.A. „Agrocon-1” Cahul în 2015.

5. El a contestat actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc în perioada în care întreprinderea nu avea un administrator desemnat, imediat ce a fost numit administrator al procedurii de insolvență.

6. La 17 mai 2016 Vasile Șeremet a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 161 alin. (1) și 162 alin. (2) din Codul de executare, care reglementează posibilitatea contestării actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc și repunerea în termenul de contestare a actelor de executare.

7. Prin încheierea din 19 iulie 2016 instanța de judecată a dispus transmiterea sesizării privind excepția de neconstituționalitate Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 53 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

9. Prevederile relevante ale Codului de executare (republicat în M.O., 2010, nr. 160-162, art. 584) sunt următoarele:

Articolul 161

Persoanele care sunt în drept să conteste actele de executare

„(1) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc pot fi contestate de către părți și de alți participanți la procesul de executare, precum și de terții care consideră că prin actele de executare le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvârșirii lor au trecut mai mult de 6 luni.

[...]”

Articolul 162

Termenul de contestare a actelor
de executare întocmite de executorul judecătoresc

„[...]”

(2) Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă. Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

10. În motivarea excepției autorul susține că articolele 161 alin. (1) și 162 alin. (2) din Codul de executare, care stabilesc imposibilitatea contestării, inclusiv repunerii în termenul de contestare, a actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc dacă din momentul emiterii lor au trecut mai mult de 6 luni, încalcă dreptul de acces liber la justiție, garantat de articolul 20 din Constituție, și nu respectă principiul proporționalității, consacrat de articolul 54 din Constituție.

11. Astfel, autorul susține că articolele 161 alin. (1) și 162 alin. (2) din Codul de executare contravin articolelor 1 alin. (3), 4, 7, 20, 53 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea excepției de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către Vasile Șeremet în dosarul nr. 25-191/15, aflat pe rolul judecătoriei Cahul, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul

articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. În speță, Curtea reține că autorul excepției invocă faptul că articolele 161 alin. (1) și 162 alin. (2) din Codul de executare încalcă prevederile articolelor 1 alin. (3), 4, 7, 20, 53, și 54 din Constituție.

16. Curtea reține că prerogativa cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele/actele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

17. În acest sens, Curtea subliniază că, potrivit articolului 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată și să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele.

18. Astfel, referitor la invocarea încălcării articolelor 1 alin. (3), 4 și 7 din Constituție, în jurisprudența sa Curtea a reținut că aceste articole comportă un caracter generic și constituie imperative de ordin general-obligatoriu, care stau la baza oricăror reglementări și nu pot constitui repere individuale și separate.

19. De asemenea, Curtea nu poate reține critica textului legii în raport cu dispozițiile articolului 20 din Constituție privind accesul liber la justiție, întrucât textul legal ce face obiectul excepției nu împiedică justițiabilul să conteste actul de executare, instituind doar anumite termene care urmează a fi respectate.

20. În acest context, Curtea relevă că, potrivit articolului 161 alin. (1) din Codul de executare, **actele de executare întocmite de executorul judecătoresc pot fi contestate [...] și de terții care consideră că prin actele de executare le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege**, cu condiția că din momentul săvârșirii lor nu au trecut mai mult de 6 luni. De asemenea, în acord cu articolul 162 alin. (1) al aceluiași act normativ, **terții** care nu au participat la procesul de executare **pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte**, cu posibilitatea de a fi repuși în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă. Cu toate acestea, persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni.

21. Curtea subliniază că, prin generalitatea formulării sale, art. 20 din Constituție permite accesul la justiție pentru apărarea oricărui drept sau libertăți și a oricărui interes legitim. Astfel, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

22. În același timp, cu referire la instituirea anumitor termene pentru exercitarea unui drept, Curtea menționează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit

de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, care include și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

23. În același context, Curtea menționează că nu pot fi reținute criticile referitoare la încălcarea articolului 53 din Constituție, întrucât obligația părților de a-și exercita drepturile în cadrul termenelor stabilite de lege dau conținut ordinii de drept și reprezintă expresia celerității și fermității în ceea ce privește procedura de executare a hotărârilor judecătorești. Or, instituirea unor termene servește unei mai bune administrări a justiției, precum și necesității aplicării și respectării drepturilor și garanțiilor procesuale ale părților și nu poate fi apreciat ca o încălcare a dreptul cetățeanului de a fi protejat de abuzurile autorităților publice.

24. Analizând în ansamblu excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că aceasta nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolelor 26 alin. (1) și 31 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (1) și (3), 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 161 alin. (1) și 162 alin. (2) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004, ridicată de Vasile Șeremet în dosarul nr. 25-191/15, pendinte la Judecătoria Cahul.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 6 septembrie 2016
DCC nr. 55
Dosarul nr. 91g/2016*